

1956: „Mit kívánnak a szegedi gyógyszerészhallgatók?”

Kata Mihály

Ősz és – ezen belül – október-november. Ilyen tájban elő-előjönnek a megnyugtató módon még mindig nem tisztázott közelmúltunk eseményei. A *BBC History* világtörténelmi magazin 2011. októberi számában pl. *Szolcsányi János* akadémikus „Az '56-os szegedi szikra” címmel írt, számos fényképpel dokumentált öt oldalas nagy cikket. A dolgozat szerzője 1956-ban Szegeden volt egyetemista és a forradalmi szervezkedés résztvevője, ennél fogva az eseményekben személyesen is érintett volt. Írásában rámutat azokra a súlyos döntési hibákra, amelyeket az akkori pártvezetés október 23-a előtt és után elkövetett.

Az 1956-os történések a gyógyszerészhallgatók körében is érdemi vitát és politikai kezdeményezéseket váltottak ki; ezt igazolja a *Délmagyarország* 1956. október 21-i (vasárnapi) számában megjelent fenti című kéthasábos cikk is, amelyet betű szerint idézek:

„Pénteken [1956. október 19-én – *e cikk írója*] délután a Szegedi Orvostudományi Egyetem ifjúsági nagygyűlésén a gyógyszerész-hallgatók is pontokba foglalták azokat a követeléseket, amelyektől a gyógyszerészképzés megjavítását és a gyógyszerészek munkájának nagyobb megbecsülését várják. Szerkesztőségünkhez eljuttatták a 16 pontból álló követelést – s mivel e követelés néhány pontjában foglaltakat az oktatásügyi miniszter kedvező nyilatkozata után máris megvalósulni látjuk, az alábbiakban közöljük a gyógyszerész egyetemi hallgatók további kívánságait.

Az orvoshallgatókkal közösen azt kérik, hogy a lehető legrövidebb időn belül állítsák vissza az egyetem autonómiáját. Programjukban emellett a következők szerepelnek: az Orvostudományi Egyetem mellett Szegeden is hozzák létre a független gyógyszerészkart, s addig is, amíg ez megvalósul, félévtől kezdve nevezzenek ki gyógyszerész dékánt. Az önálló gyógyszerészkar létrejöttével az illetékesek tegyék lehetővé, hogy a gyógyszerész-hallgatóknak csak gyógyszerész képesítésű előadók adják elő a szükséges kollégiumokat. A gyógyszergyárakban és gyógyszerészeti intézetekben a laboratóriumi és kutató munkát gyógyszerész képesítésű emberek lássák el. A gyógyszerészek részére tegyék lehetővé a doktori cím megszerzését.

Vizsgálják felül a gyógyszerészképzés kollégiumait és töröljék a felesleges kollégiumokat [pl. Marxizmus, Katonai oktatás – *e cikk írója*]. Az önállóan megalakuló gyógyszerész kar részére bocsássanak rendelkezésre olyan épületet, amelyben ez az egyetemi intézet elhelyezkedhet. Tegyék lehetővé, hogy az egyetem elvégzése után hat hónapi gyakorlat elteltével államvizs-

ga és approbációs vizsga nélkül megkapják a hallgatók a gyógyszerészi oklevelet, ha a gyakorlati idő alatt elfogadhatóan dolgoztak. Amennyiben erre ebben a tanévben nem kerülne sor, a következő államvizsga anyagából a *marxizmust* máris töröljék.

Emeljék fel a gyógyszerészek fizetését és a gyakorlati időt töltő hallgató is kapjon teljes fizetést. A falusi gyógyszerészeknek fizetésükön felül külön pótdíjat állapítsanak meg. A gyógyszerészek évi fizetési szabadságát négy munkahétben határozzák meg. Rendezék a gyógyszerészek nyugdíját. A gyógyszerész vállalatok igazgatói beosztását gyógyszerészek töltsék be, az egészségügyi közép- és alsókáderek fizetését emeljék fel.

A szegedi gyógyszerész-hallgatók nevében:

KÁDÁR DEZSŐ, IV. éves gyógyszerészhallgató, a gyűlés elnökségének tagja”

Mit kívánnak a szegedi gyógyszerész hallgatók ?

Pénteken délután a szegedi Orvostudományi Egyetem ifjúsági nagygyűlésén a gyógyszerész hallgatók is pontokba foglalták azokat a követeléseket, amelyektől a gyógyszerészképzés megjavítását és a gyógyszerészek munkájának nagyobb megbecsülését várják. Szerkesztőségünkhez eljuttatták a 16 pontból álló követelést – s mivel a követelés néhány pontjában foglaltakat az oktatásügyi miniszter kedvező nyilatkozata után máris megvalósulni látjuk, az alábbiakban közöljük a gyógyszerész egyetemi hallgatók további kívánságait.

Az orvoshallgatókkal közösen azt kérik, hogy a lehető legrövidebb időn belül állítsák vissza az egyetem autonómiáját. Programjukban emellett a következők szerepelnek: az Orvostudományi Egyetem mellett Szegeden is hozzák létre a független gyógyszerészkart, s addig is, amíg ez megvalósul, félévtől kezdve nevezzenek ki gyógyszerész dékánt. Az önálló gyógyszerészkar létrejöttével az illetékesek tegyék lehetővé, hogy a gyógyszerész hallgatóknak csak gyógyszerész képesítésű előadók adják elő a szükséges kollégiumokat. A gyógyszer gyárakban és gyógyszerészeti intézetekben a laboratóriumi és kutató munkát gyógyszerész képesítésű emberek lássák el. A gyógyszerészek részére tegyék lehetővé a doktori cím megszerzését. Vizsgálják felül a gyógyszerészképzés kollégiumait és töröljék a felesleges kollégiumokat [pl. Marxizmus, Katonai oktatás – *e cikk írója*]. Az önállóan megalakuló gyógyszerész kar részére bocsássanak rendelkezésre olyan épületet, amelyben ez az egyetemi intézet elhelyezkedhet. Tegyék lehetővé, hogy az egyetem elvégzése után hat hónapi gyakorlat elteltével államvizs-

ga és approbációs vizsga nélkül megkapják a hallgatók a gyógyszerészi oklevelet, ha a gyakorlati idő alatt elfogadhatóan dolgoztak. Amennyiben erre ebben a tanévben nem kerülne sor a következő államvizsga anyagából a *marxizmust* máris töröljék. Emeljék fel a gyógyszerészek fizetését és a gyakorlati időt töltő hallgató is kapjon teljes fizetést. A falusi gyógyszerészeknek fizetésükön felül külön pótdíjat állapítsanak meg. A gyógyszerészek évi fizetési szabadságát négy munkahétben határozzák meg. Rendezék a gyógyszerészek nyugdíját. A gyógyszerész vállalatok igazgatói beosztását gyógyszerészek töltsék be. Az egészségügyi közép- és alsókáderek fizetését emeljék fel.

A szegedi gyógyszerész-hallgatók nevében:
KÁDÁR DEZSŐ
IV. éves gyógyszerész-hallgató, a gyűlés elnökségének tagja

Részlet a *Délmagyarország* 1956. október 21-i számából

Megjegyzések. A következő napon (október 20-án, szombaton), a zsúfolásig megtelt *Auditórium Maximumban* tartott nagygyűlésen a hallgatók követelték, hogy a hadifoglyokat hozzák haza, az 1949-es címert váltsák fel a Kossuth-címerrel, adják vissza a déli harangszót, március 15-e legyen nemzeti ünnep, a szovjet csapatokat vonják ki, a Varsói Szerződést bontsák fel és a hallgatók tanrendjéből töröljék a katonai oktatást.

A ma 70 és több éves gyógyszerészek – magam és évfolyamtársaim is – átélték/átéltük azokat az idők, ennél fogva nekik/nekünk semmit sem szükséges magyarázni. A 16 pont döntő többsége mind emberileg, mind szakmailag indokolt volt (bár akadnak közöttük olyanok, amelyeket azóta megoldottak, vagy az idő nem igazolt. A gyógyszerterek privatizációjáról nem volt szó.). A doktori címre vonatkozó követelés feltehetően a doktorálás lehetőségének megteremtésére vonatkozott. Ez az írás kapcsolódik a *Gyógyszerészet* 46(11), 691-693 (2002) cikkhez.

Kádár Dezső egyébként tagja volt az Orvostudományi MEFESZ-nek és az Egyetemi Nemzetőr Zászlóaljnak, továbbá *Thuránszky Károly* tanársegéddel együtt a SZOTE Forradalmi Tanácsának. E tevékenységéért – távollétében – az akkori „független magyar bíróság” 7 évre ítélte, amelyből 4 évet a Szovjetunióban kellett volna letöltenie [*Gyógyszerészet* 50(12), 784 (2006)]. Később Kanadában végzett és lett a farmakológia méltán elismert professzora; ma már ő is nyugdíjas. Felesége – egyben évfolyamtársa – intézeti gyógyszerészként ment nyugdíjba. 2006-ban *Sólyom László*, a Magyar Köztársaság elnöke a Magyar Köztársaság Érdemrend középkeresztjével tüntette ki [*Kata M.: „1956-ban egyetemi hallgatók voltunk”, Spiritus* 5(3), 4-5 (2006)].

Kata M.: What did pharmacy students of Szeged want in the revolution and war of independence of 1956.

Szegedi Tudományegyetem, Gyógyszertechnológiai Intézet
Szeged, Eötvös u. 6 – 6720

MGYTávoktatás

A *Gyógyszerészet* 2011. szeptemberi számában a távoktatás keretében feltett tesztkérdések megoldásai

Takácsné Novák Krisztina, Nagy Dániel: Változóban a gyógyszerek transzportjáról alkotott korábbi elképzelés – Transzporterek szerepe a farmakokinetikai folyamatokban

1. A gyógyszerek felszívódásában melyik transzportfolyamat az alapvetően meghatározó?

- a) aktív transzport
- b) passzív diffúzió
- c) paracelluláris diffúzió.

2. Az alábbiak közül mely folyamatot okozza a P-glikoprotein túlzott kifejeződése?

- a) megnövekedett agyi penetráció.
- b) tumorsejtek kemorezisztenciája
- c) megnövekedett felszívódás a béltraktusból

5. Mi az efflux transzporterek közvetlen hajtóereje?

- a) iongradiens a membrán két oldala között
- b) membránpotenciál különbség
- c) ATP hidrolíziséből nyert energia

Czompó Márta: A krónikus obstruktív légúti betegség (COPD) kórtana és kezelése

1. A krónikus obstruktív bronchitises betegre jellemző, kivéve:

- a) fokozott nyákszekréció, produktív köhögés
- b) gyakori exacerbációk.
- c) distalis légterek túltágulása, alveolus falak pusztulása

2. A COPD súlyossági fokozatát meghatározza

- a) a FEV1 (postbronchodilatator) értéke
- b) a FEV1 / FVC Pre-bronchodilatator érték
- c) a nehézlégzés mértéke

3. A COPD kezelése – kivéve

- a) Az antikolinerg hörgőtágító adása csak a súlyos fokozatban jön szóba
- b) szteroidot gyakori exacerbációk esetén adunk a súlyos fokozatú betegeknek
- c) a rizikótenyezők kerülése, dohányzás elhagyása minden súlyossági lépcsőben indokolt